

10

HETERO

PRZYWILEJÓW

Pomimo coraz większej akceptacji i wsparcia w stosunku do osób queer, wciąż żyjemy w społeczeństwie, które osobom hetero oferuje więcej praw, wolności i władzy.

Osoby hetero mogą nie zastanawiać się nad tym szczególnie, ale posiadane przez nie przywileje oddziałują na wszystko - od sytuacji dnia codziennego po przebieg kariery zawodowej.

W konsekwencji narracje osób hetero znacznie różnią się od tych należących do osób queer. **Przyjrzyj się zatem i sprawdź, czy niektóre z tych heteroprzywilejów mogą dotyczyć ciebie.**

1. Twoja orientacja jest naturalizowana od chwili narodzin

Pewnego dnia w trakcie zakupów dostrzegłam rzecz odrzucającą i niewiarygodną zarazem - kombinezon dla niemowląt z napisem 'kobieciarz' albo 'zamykajcie swoje córki'. Pomijając oczywistą i obrzydliwą mizoginię, nie mogłam uwierzyć, jak wcześniej dorośli wykorzystują okazję, by wcisnąć swe dzieci w heteroseksualną narrację.

Podobnie się dzieje, ilekroć napotykam małych chłopców uśmiechających się do mnie w spożywczym. Ich matki natychmiast reagują komentarzem w stylu: o zobacz, jak on z tobą flirtuje! Kobieto, twój syn ledwo potrafi utrzymać coś w rękach, szczerze wątpię, czy w ogóle wie, kim jest dziewczyna.

Heteronormatywność ustanawia się zanim jeszcze dzieciaki wyjdą z pieluch. I chociaż jest to wkurzające i przerażające, osobom hetero oferuje łatwy wzór przyszłego romansowania. Kiedy chłopiec zakocha się w dziewczynce, albo na odwrót, nie muszą zastanawiać się, dlaczego lubią akurat tę osobę. Ani tym bardziej rozważać w szerszym kontekście znaczenia lubienia kogokolwiek. Ich zainteresowanie osobą o innym genderze jest już wcześniej przewidziane i oczekiwane.

2. Nie musisz się ujawniać

Między innymi z powodów wymienionych w punkcie 1 masz z głowy obowiązek informowania świata o swojej heteroseksualności.

Tylko nieliczni rodzice będą zaskoczeni albo źli dowiadując się, że ich dziecko jest hetero. Z kolei osoby odpowiednie dla ciebie seksualnie (czyt. hetero) będą łatwo dostępne. Bez konieczności potwierdzania każdorazowo, że oboje jesteście hetero.

Zdarza ci się myśleć: osoby queer muszą wyoutować się tylko raz, to raptem kwestia zebrania się na odwagę i po bólu? Jesteś w błędzie. Osoby queer deklarują się bez końca, przez całe życie.

Następnym razem, podczas świątecznego obiadu, randki czy zapoznawania nowej osoby poczuj wdzięczność - nie musisz z nikim dyskutować ani bronić swojej tożsamości seksualnej.

3. Nie musisz uzasadniać swojej tożsamości ani słuszności swojej orientacji

Nikt nie będzie się przecież upierać, że heteroseksualność to tylko faza. Nikt nie poprosi cię o odtworzenie wszystkich twoich romantycznych czy seksualnych relacji czy odszukanie tego szczególnego momentu w dzieciństwie, kiedy to się zaczęło. A wszystko po to, by udowodnić, że naprawdę jesteś hetero!

Heteroseksualność jest uprawomocniona i poparta wiekami społeczno-kulturowej dominacji i niegdyś i aktualnymi prawami politycznymi. Możesz swobodnie poruszać się po świecie ze swoją orientacją czy stylem życia i nikt tego nie zakwestionuje.

4. Twoje prawo do związku małżeńskiego nigdy nie jest podważane

Podczas gdy osoby hetero mają swoje prawo do zawarcia małżeństwa w wielu miejscach na świecie, zwykle bez dodatkowych pytań, pary jednopłciowe korzystają z tego przywileju gdziekolwiek (w Polsce, wiadomo, nie). Co więcej, samo prawo do takiej legalizacji jest przyczyną nieustannych ataków.

5. Nie zwolnią cię z pracy, bo jesteś hetero

Jak dziwnie by to nie brzmiało dziś, w USA wciąż są stany, gdzie jest to wystarczającym powodem (więcej na: <http://itspronouncedmetrosexual.com/wp-content/uploads/2012/01/fired-for-gay.jpg>).

6. Nie doświadczysz przemocy z tego powodu

Zależnie od miejsca, osoba queer ryzykuje doświadczeniem różnego typu przemocy – od zaczepek, przez groźby bycia pobitą czy zamordowaną, bo zbrodnie z nienawiści. Pary hetero mogą trzymać się za ręce czy całować publicznie bez lęku przed byciem obserwowanymi, atakowanymi czy zabitymi.

7. Nie grozi czy utrata rodziny, przyjaciół ani też pomocy finansowej za fakt ujawnienia swoich preferencji seksualnych

Osoba queer, kiedy się ujawni, może rozczarować rodziców, stracić kogoś z bliskich znajomych. W innych przypadkach może to być pieniądze wsparcie czy wyrzucenie z domu. 40% młodych bezdomnych w USA to osoby queer i trans (więcej w języku angielskim na: <https://williamsinstitute.law.ucla.edu/press/americas-shame-40-of-homeless-youth-are-lgbt-kids/>).

Jasne, aktywność seksualna może wpędzić w niezręczną sytuację każdą i każdego. Ale dla przyłapanego przez rodzica w sytuacji intymnej heterodzieciaka raczej nie skończy się to utratą dachu nad głową.

8. Masz obszerną (i często adekwatną) reprezentację w mediach

Niemal wszystkie media sączą heteroseksualność. Telewizyjne show, magazyny, filmy, teksty piosenek – gdzie nie spojrzeć para hetero flirtuje, dzieli życie, słowem realizuje napisany dla nich scenariusz. Od wzruszających fantazji Disneya, po głupawe komedie romantyczne, parka hetero to podbudowa naszej kultury. W nieskończonej ilości perypetii ludzie hetero zawsze znajdują swoje szczęśliwe zakończenie, nieważne ile przeszkód po drodze, nieważne, jak uparci bywają.

A queery? Już nie tak bardzo...

Wieki zajęło nam doczekanie się swoich reprezentacji na ekranie. I może i wzrasta medialna różnorodność, ilekroć jednak postać queer rozpoczyna swoją miłosną historię, od razu pojawiają się subtelne sugestie, których zadaniem jest umocnić widownię w przekonaniu, że ten typ relacji jest nieco mniej warty prawdziwego zaangażowania.

Ekranowi geje mają tendencję to wpadania w jeden z dwóch stereotypów: mogą być zniewieściałymi wyrzutkami okrutnie nękanymi przez wszystkich wokół albo niewyoutowanymi bucami, których głęboko zinternalizowana homofobia jest maskowana charakterkiem i skłonnością do przemocy.

Jeśli jesteś lesbą sprawa jest prosta, ciągle płaczesz, czasami umierasz. Scenarzystki i scenarzyści mają ten paskudny zwyczaj zabijania lesbijek, w ramach biednie poprowadzonego komentarza społecznego. Więcej (po angielsku i w amerykańskim

kontekście) na: <http://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/BuryYourGays>.

Czekam wciąż na dzień, w którym na każdym kanale pokazywana będzie obciachowa komedycja o przeciętnej amerykańskiej parze niehetero i ich dziwacznych dzieciach, które nieustannie coś kombinują.

9. Opowiesz o osobie, z którą jesteś w relacji, o swoim życiu uczuciowym bez obaw, że przypadkiem się wyoutujesz

Czy to będzie zmieniany naprędce zaimek, wyimaginowany partner/ka czy opisywanie randkowania bez wspominania z kim, tak czy inaczej osoby queer często robią co mogą, by przypadkiem się nie ujawnić. Każda osoba ma swoje powody, by nie outować się w danej sytuacji, przed konkretnymi osobami, albo w ogóle. Niezależnie od okoliczności osobom niehetero takie nawigowanie przysparza sporo stresu, nawet w zwykłych rozmowach.

Wyobraź sobie jak to jest, kiedy nie możesz swobodnie opowiadać o kimś, kogo kochasz. Albo wymieniać ze znajomymi relacji z nieudanych randek.

Osoby hetero mają ten luksus, by ujawnić tyle, ile chcą na temat swojego prywatnego życia. Najczęściej nie towarzyszy temu obawa o to, jak zareagują inne wokół.

10. Możesz dowiedzieć się o swoich przywilejach, zamiast doświadczać opresji w pierwszej kolejności

Najważniejsze to zrozumieć i rozpoznać swoje przywileje, jeśli jesteś hetero. Pozwoli ci to solidaryzować się z osobami LGBTQIA+ oraz pomóc w tworzeniu takiej przyszłości, w której instytucje odpowiedzialne za utrwalanie systemu przywilejów i opresji tracą na znaczeniu.

Autorka tekstu Erin Tatum publikuje swoje teksty na Everyday Feminism. Jest feministką, miłośniczką teorii queer i entuzjastką telewizji. Mieszka w Pensylwanii. W szczególności interesuje się badaniem reprezentacji w mediach osób o marginalizowanych tożsamościach. Więcej tekstów jej autorstwa przeczytasz na [B*tch Flicks](#) albo Twitterze [@ErinTatum91](#).

Tekst pierwotnie opublikowany na Everyday Feminism:
<http://everydayfeminism.com/2015/03/examples-straight-privilege/>

Tłumaczenie mo/SPINA. Dostępny na: <http://codziennikfeministyczny.pl/przywilej-osoby-hetero-10-przykladow/>